

P6.2.7

Normalny efekt Zeemana

P6.2.7.3

Obserwowanie normalnego efektu Zeemana w konfiguracji poprzecznej i wzdłużnej-spektroskopia z użyciem etalonu Fabry-Perota.

P6.2.7.4

Pomiar rozszczepienia Zeemana czerwonej linii kadmu w funkcji pola magnetycznego-spektroskopia z użyciem etalonu Fabry-Perota.

Pomiar rozszczepienia Zeemana czerwonej linii kadmu w funkcji pola magnetycznego spektroskopu z użyciem etalonu Fabry-Perota (P6.2.7.4_b)

Nr kat.	Opis	P 6. 2. 7. 3 (b)	P 6. 2. 7. 4 (b)
451 12	Lampa kadmowa	1	1
451 30	Uniwersalny dławik	1	1
562 11	Rdzeń w kształcie litery U	1	1
562 131	Cewka o 480-ciu zwojach, 10 A,	2	2
560 315	Elementy bieguna z dużym otworem, para	1	1
521 55	Zasilacz wysokoprądowy	1	1
471 221	Etalon Fabry-Perota	1	1
460 08	Soczewka w oprawce $f = +150$ mm	2	2
472 601	Płyta ćwierćfalowa, 140 nm	1	
472 401	Filtr polaryzacyjny	1	
468 41	Uchwyt do filtrów interferencyjnych	1	1
468 400	Filtr interferencyjny, 644 nm	1	1
460 135	Okular z podziałką	1	
460 32	Ławka optyczna, standardowy przekrój, 1 m	1	1
460 381	Rider base with threads	1	1
460 373	Konik optyczny 60/50	7	5
501 33	Przewód łączący, 100 cm, czarny	3	3
337 47USB	Kamera VideoCom USB		1
524 009	Mobile-CASSY		1
524 0381	Czujnik Combi B Sensor S		1
501 11	Dodatkowe przewody, 15-biegunowe		1
300 02	Podstawa statywu, w kształcie litery V, 20 cm		1
300 42	Pręt do statywu 47 cm, 12 mm Ø		1
301 01	Miernik uniwersalny Leybolda		1
	Dodatkowe wymagania: Komputer PC z Windows 2000/XP/Vista		1

Efekt Zeemana jest nazwą rozszczepiania poziomów energii atomowej w zewnętrznym polu magnetycznym i w konsekwencji rozszczepienie przejść pomiędzy poziomami. Efekt został przewidziany przez H. A. Lorentza w 1895 i eksperymentalnie potwierdzony przez P. Zeemana rok później. W czerwonej linii spektralnej kadmu ($\lambda = 643.8$ nm), Zeeman zaobserwował tryplet linii prostopadłych do pola magnetycznego i dublet linii równoległych do pola magnetycznego, zamiast tylko pojedynczej linii. Później, nawet bardziej złożone rozszczepienia zostały odkryte dla innych pierwiastków i zostały zbiorczo opisane jako nieprawidłowy efekt Zeemana. Stało się oczywiste, że normalny efekt Zeemana jest wyjątkiem występującym tylko przy przejściu pomiędzy poziomami atomowymi z całkowitym spinem $S = 0$.

W doświadczeniu P6.2.7.3, efekt Zeemana jest obserwowany przy czerwonej linii kadmu prostopadłej i równoległej do pola magnetycznego i wyznaczane są stany polaryzacji poszczególnych składników Zeemana. Obserwacje są wyjaśniane na podstawie charakterystyki promieniowania dipola. Tzw. składnik p odpowiada oscylacją dipola Hertza równoległe do pola magnetycznego, tj. nie może być obserwowany równoległe do pola magnetycznego i promieniuje liniowo spolaryzowane światło prostopadłe do pola magnetycznego. Każdy z dwóch składników s odpowiada dwóm dipolom oscylującym prostopadłe do siebie z różnicą fazy 90° . Promieniają kołowo spolaryzowane światło w kierunku pola magnetycznego i liniowo spolaryzowane światło równoległe do niego. W doświadczeniu P6.2.7.4, rozszczepienie Zeemana czerwonej linii kadmu jest mierzone w funkcji pola magnetycznego B. Interwał energii trypletu

$$\Delta E = \frac{h}{4\pi} \cdot \frac{e}{m_e} \cdot B$$

m_e : masa elektronu, e : ładunek elektronu

h : stała Planck'a

B : indukcja magnetyczna

jest używany do obliczenia ładunku właściwego elektronu.